

Nr 22.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn; given Stockholms slott den 12 januari 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under elfte huvudtiteln, punkten 50, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn för budgetåret 1951/52 beräkna ett förslagsanslag av 252 000 kronor. I samband med min preliminära anmälan av denna anslagsfråga erinrade jag om att till ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 240 000 kronor (statsliggaren s. 969), *Bihang till riksdagens protokoll 1951. 1 saml. Nr 22.*

samt att statsbidrag enligt särskilda av 1948 års riksdag (skr. nr 240) godkända grunder utginge till fyra enskilda psykopatier för barn, nämligen Mellansjö och Råbylunds skolhem samt Skärsbo och Frölundaborgs barnhem. Avtal rörande de närmare villkoren för statsbidraget hade träffats mellan medicinalstyrelsen och huvudmännen för hemmen. I övrigt gällde kungörelsen den 4 juni 1937 (nr 303; ändr. 270/1942) angående statsbidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn. Jag anmälde även, att medicinalstyrelsen i skrivelse den 31 augusti 1950 upplyst, att huvudmannen för Råbylunds skolhem uppsagt avtalet fr. o. m. den 1 januari 1951 med yrkande om höjt statsbidrag, vilken fråga syntes böra underställas riksdagen. Frågan härom var vid tiden för statsverkspropositionens färdigställande ännu icke utredd.

Sedan erforderlig utredning numera förebragts, anhåller jag att få upptaga frågan om anslag för budgetåret 1951/52 till ifrågavarande ändamål till slutlig prövning.

Yrkande av skånska barnavårdsförbundet m. m.

I en till inrikesdepartementet ställd skrift den 26 juni 1950 har *skånska barnavårdsförbundet* i egenskap av huvudman för Råbylunds skolhem uppsagt det mellan Kungl. Maj:t och Kronan och förbundet träffade avtalet angående verksamheten vid skolhemmet. Förbundet anför bl. a.

Vid beräkningen av staten för hemmet år 1951 har gällande platsbidrag, 900 kronor, visat sig alldeles otillräckligt. Förbundet får erinra, att av de fyra barnhem, för vilka särskilda bidragsregler gälla, Råbylunds skolhem tillerkänts det lägsta platsbidraget. Att kostnaderna för Råbylund hittills kunnat hållas nere har berott på att åtskilliga nödvändiga underhållsarbeten måst eftersättas. Dessa arbeten kunna nu emellertid ej längre uppskjutas. Vidare har sedan platsbidraget bestämdes den allmänna prisnivån höjts. Även lönerna ha kraftigt stigit.

I anledning av skriften ha utlåtanden avgivits av statskontoret och medicinalstyrelsen.

Statskontoret (29/11 1950) har med hänsyn till den ökning av driftutgifterna vid skolhemmet, som kan förväntas fr. o. m. 1951, icke haft något att erinra mot en uppräknig av statsbidraget till hemmet. Ämbetsverket anser emellertid böra övervägas, huruvida icke nu gällande vårdavgifter, vilka i allmänhet i sista hand erläggas av vederbörande landsting, böra höjas med belopp, som erfordras för att den relation mellan avgifter och statsbidrag, som 1948 års riksdagsbeslut medförde, kommer att bibehållas även efter ingången av år 1951.

Medicinalstyrelsen (20/10 1950) upplyser, att efter vissa förhandlingar förslag till nytt avtal upprättats. Med hänsyn till väntade löne- och pristegringar under år 1951 har statsbidraget upptagits till 1 400 kronor per vårdplats. Då till följd av arbetstidens reglering fr. o. m. den 1 januari 1950 ytterligare en barnsköterska måst anställas, har i avtalet intagits bestämmelser om

att bland annat tre barnsköterskor skola finnas anställda vid hemmet i stället för två enligt gällande avtal. Slutligen har avtalet föreslagits skola gälla i tre år fr. o. m. den 1 januari 1951 med förlängning av avtalstiden med ett år i sänder, om avtalet icke uppsäges. I övrigt har avtalet samma lydelse som det uppsagda. Därest den kommun, inom vilken skolhemmet är beläget, skulle komma att hänföras till högre ortsgrupp efter genomförandet av kommunindelningen och lönekostnaderna vid hemmet på grund härav skulle komma att stegras, torde avtalet icke av denna anledning behöva uppsägas. Eventuell ändring av bidragsbeloppet borde i så fall kunna regleras i ett tilläggsavtal.

Medicinalstyrelsens framställning.

I skrivelsen den 31 augusti 1950 har *medicinalstyrelsen* med utgångspunkt från det f. n. godkända platsantalet vid envar av de fyra anstalterna och med hänsyn till kravet på höjning av platsbidraget till Råbylunds skolhem preliminärt beräknat behovet av medel för statsbidrag till dessa anstalter för budgetåret 1951/52 till i runt tal 186 000 kronor.

För övriga anstalter för vård av psykopatiska och nervösa barn uppgår sammanlagda antalet platser till 90. Efter ett statsbidrag av 2 kronor för dag och vårdad kan behovet av medel för ändamålet för dessa anstalter beräknas till 65 700 kronor.

Medelsbehovet under anslaget skulle i enlighet härmed uppgå till sammanlagt 251 700 kronor eller i runt tal 252 000 kronor.

Departementschefen.

Vid bestämmandet av platsbidraget 1948 (prop. nr 170) utgjorde behovet av vårdersättningar för Råbylunds skolhem, vilket upptager 24 godkända vårdplatser, 62 000 kronor. Antalet vård dagar var för nämnda år beräknat till 8 395 och vårdavgiften (landstingsavgiften) till 5 kronor per vård dag. Platsbidraget bestämdes med utgångspunkt härifrån till $[(62\ 000 - 8\ 395 \times 5) : 24]$ 833 kronor eller i runt tal 900 kronor. Enligt upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för år 1951 beräknas behovet av vårdersättningar för skolhemmet till ca 75 600 kronor. Inflytande vårdavgifter ha upptagits till i runt tal 42 000 kronor. Det erforderliga platsbidraget skulle sålunda utgöra $[(75\ 600 - 42\ 000) : 24]$ 1 400 kronor. Med hänsyn till vad medicinalstyrelsen i sitt yttrande i anledning av avtalsuppsägningen anfört har jag ej något att erinra mot att med huvudmannen för skolhemmet slutes ett avtal, som tillförsäkrar skolhemmet ett platsbidrag av 1 400 kronor. En höjning av vårdavgiften såsom statskontoret ifrågasatt är jag f. n. icke beredd tillstyrka. Jag anser emellertid, att det bör övervägas, huruvida icke vårdavgifterna för samtliga ifrågavarande fyra anstalter böra höjas. Det nya avtalet för Råbylund torde med hänsyn härtill böra gälla

allenast ett år fr. o. m. den 1 januari 1951 och därefter förlängas med ett år i sänder.

För innevarande budgetår ha platsbidragen till ovannämnda fyra barnhem beräknats till 175 000 kronor. Vid bifall till vad jag nyss förordat skulle medelsbehovet för dessa barnhem komma att öka med $[24 \times (1\,400 - 900)]$ 12 000 kronor till 187 000 kronor. För övriga anstalter beräknar jag i likhet med medicinalstyrelsen 65 700 kronor. Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(187\,000 + 65\,700)$ 252 700 kronor, vilket belopp torde avrundas till 252 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn* under elfte huvudtiteln för budgetåret 1951/52 anvisa ett förslagsanslag av 252 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Åke W. Fornwall.